Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetu.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşovŭ şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence havas*, Succursale de Reumanie; în Hamburg: *Karolys & Liebmann.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Têrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtu abonamentele câtu şi inserţiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 6. Braşovŭ, Lunĭ-Marţĭ, 10 (22) Ianuarie 1895.

Programulŭ noului ministerŭ.

Braşovŭ, 9 Ianuarie v. 1895

Alaltăerĭ s'a presentatŭ noulŭ cabinetŭ dietei unguresci. Când ministru-preşedinte Banffy, urmatŭ de noii miniştri au întratŭ în cameră, fură întîmpinaţĭ cu hohote din partea oposiţiunei maghiare, care astfelŭ a datŭ se înţelégă, că acestŭ ministeriu n'are înaintea ei nicĭ o vadă şi că apariţiunea lui pe scena parlamentară face o impresiune mai multŭ caraghiósă.

Cu totŭ sgomotulŭ şi cu tóte rîsetele celorŭ din oposiţiă, br. Banffy şi-a păstratŭ însĕ liniştea şi după ce s'a datŭ cetire mai întâiu decretelorŭ preá înalte, prin care se numescŭ noii miniştri, elŭ a cetitŭ de pe hârtiă o declaraţiune, ce conţine în lineamente generale programulŭ noului cabinetŭ.

Va fi fostŭ mare rîsulŭ, cu care au primitŭ deputaţii maghiarĭ oposiţionalĭ pe br. Banffy şi pe colegii seĭ din noulŭ cabinetŭ, dér nicĭ că se va puté asemĕna cu hohotele înfricoşate, ce vorŭ rĕsuna din mijloculŭ poporaţiunei statului şi cu deosebire a popórelorŭ nemaghiare, când le va ajunge la cunoscinţă cuprinsulŭ declaraţiunei-programŭ, cu care şi-a introdusŭ debutulŭ sĕu de „bărbatŭ de statŭ" fostulŭ fişpanŭ „de modelŭ" dela Bistriţă-Năsĕudŭ.

Mai întâiu de tóte se presentă ministeriulŭ Banffy ca o continuare a ministeriului Wekerle, avêndŭ totŭ direcţiunea şi principiile acestuia şi urmândŭ întru tóte politica lui. In calitatea acésta noulŭ ministeriu vrea sĕ fiă esecutorulŭ legilorŭ create de Wekerle-Szilagyi, carĭ au adusŭ, precum scimŭ atâta turburare în ţéră. Cu tóte aceste ministru-preşedinte Banffy declară, că elŭ „voiesce sĕ afle unŭ mijlocŭ spre a linişti spiritele".

Mai promite noulŭ ministeriu, că stricta esecutare a legilorŭ sancţionate politice-bisericescĭ o va pune la cale astfelŭ ca „pe câtŭ se póte" sĕ nu vatăme interesele şi sentimentele diferitelorŭ confesiunĭ. Dér cum se va puté acésta, când sciutŭ este, că confesiunile îşĭ vĕdŭ ameninţate interesele lorŭ tocmai prin esecutarea acelorŭ legĭ?

Celŭ mai mare hohotŭ trebue sĕ'lŭ producă însĕ acelŭ pasagiu, care tractéză despre aşa ḑisa „considerare a pretensiunilorŭ îndreptăţite a concetăţenilorŭ de limbă nemaghiară".

Eată ce ḑice în privinţa acésta declaraţia d-lui Banffy:

„Nisuinţa nóstră va fi desvoltarea statului ungarŭ în *direcţiunea naţională maghiară*, asigurarea şi susţinerea ideei de statŭ maghiarŭ, energica combatere şi suprimare a tuturorŭ tendinţelorŭ şi agitaţiunilorŭ ilegale ce se îndréptă contra acestora. Nu vomŭ concede ca cultivarea deosebită a *caracterului maghiarŭ*, a *statului maghiarŭ unitarŭ* sĕ fiă mărginită şi strîmtorată. Vomŭ considera însĕ *acele pretensiunĭ îndreptăţite, ce le potŭ face concetăţenii noştri de limbă nemaghiară pe basa art. de lege XLIV din 1868 fără alterarea caracterului unitarŭ naţionalŭ*".

Aşa-déră ministru-preşedinte Banffy nu vrea sĕ scie de popóre nemaghiare, elŭ cunósce numai „concetăţenĭ de limba nemaghiară", ér acestora le promite, că va respecta disposiţiile legii de naţionalitate dela 1868, însĕ numai până la acelŭ punctŭ, până la care aceste disposiţii nu involvă o respectare a propriei lorŭ naţionalităţĭ. Orĭ ce „pretensiune îndreptăţită", pe basa amintitei legĭ, ḑice, va fi considerată, *numai pretensiunea scutirii propriei naţionalităţĭ a Nemaghiarilorŭ nu*, pentru că acésta scutire ar venì în conflictŭ cu „direcţiunea naţională maghiară" şi cu „caracterulŭ unitarŭ maghiarŭ".

E clarŭ şi învederatŭ, după declaraţia de mai susŭ, că br. Banffy, cu tótă legea de naţionalitate dela 1868, nu recunósce „concetăţenilorŭ nemaghiarĭ" îndreptăţirea de a cere scutulŭ statului pentru naţionalitatea lorŭ. „Caracterulŭ unitarŭ naţionalŭ" face cu neputinţă ca statulŭ sĕ ia în scutŭ altă naţionalitate, afară de cea maghiară. Atuncĭ care suntŭ „pretensiunile îndreptăţite" ale Nemaghiarilorŭ, ce voiesce sĕ le considere?

D-lŭ Banffy vorbesce de nisuinţe maghiare, de idei maghiare şi de aspiraţiunĭ maghiare şi adauge, că „tendenţele şi agitaţiunile *ilegale*" îndreptate contra acestora le va combate şi suprima. Este déră, după elŭ o „ilegalitate" a nu avé aceleaşĭ idei, nisuinţe şi aspiraţiunĭ cu Maghiarii. Acésta ilustréză totŭ programulŭ sĕu. Volnicia celorŭ dela putere este pusă chiar mai presusŭ de lege şi se pretinde, că a combate volniciile unui Banffy şi ale organelorŭ lui însémnă a „agita în modŭ ilegalŭ".

Sĕ nu rîdemŭ cu hohotŭ stândŭ faţă c'unŭ asemenea programŭ de guvernamentŭ absurdŭ şi ridiculŭ?

Cestiunea română în dietă.

Vorbirea lui Şierbanŭ. Rĕspunsulŭ lui Bánffy.

In şedinţa dela 19 l. c. a dietei unguresci, când noulŭ ministru preşedinte şi-a cetitŭ programulŭ sĕu politicŭ, a luatŭ cuvêntulŭ mai la urmă şi Dr. *Nicolae Şierbanŭ*, vorbindŭ despre cestiunea naţionalităţilorŭ, şi în deosebĭ despre cestiunea română.

Dr. N. *Şierbanŭ* ḑise, că se bucură, că ministrulŭ preşedinte Bánffy a atinsŭ şi cestiunea naţionalităţilorŭ; însĕ regretă, că n'a statŭ înainte cu nicĭ unŭ programŭ. Convingerea vorbitorului este, că cestiunea naţionalităţilorŭ e conditio sine qua non a fiă-cărui guvernŭ. Dela deslegarea acestei cestiunĭ atêrnă mărirea şi fericirea patriei. Elŭ dă espresiune dorinţei sale, ca sĕ înceteze diferenţele de vederĭ, carĭ esistă între naţionalităţĭ şi guvernŭ. Nu vré, ca de rĕndulŭ acesta sĕ înşire aspiraţiunile Românilorŭ, observă însĕ, că naţionalităţile suntŭ despoiate în Ungaria de drepturile constituţionale, ér drepturile lorŭ de naţionalitate nu şi le potŭ esercita. Spune apoi, că monarchulŭ a pusŭ mare pondŭ, când s'a făcutŭ uniunea, pe mulcomirea şi îndreptăţirea naţionalităţilorŭ. Cu tóte acestea nu se respectéză adĭ în Ungaria nicĭ măcarŭ legea de naţionalitate dela 1868. Vorbitorulŭ crede, că una din causele principale a crisei şi a căderei lui Wekerle, a fostŭ politica de naţionalitate a acestuia, şi totŭ acésta a fostŭ causa, că Bánffy n'a primitŭ portofoliulu de interne. E convinsŭ, că Românii îşĭ vorŭ păstra caracterulŭ lorŭ de rassă faţă de omnipotenţa şi forţa brutală a noului guvernŭ. Décă Românii s'au dusŭ cu Memorandulŭ la Viena, au făcut'o ca sĕ arete monarchului, că guvernulŭ nu respectă legile. Intrébă, că ce logică este în aceea, că pe când acei, carĭ pretindŭ esecutarea legilorŭ suntŭ închişĭ, pe atuncĭ suntŭ preamăriţĭ aceia, carĭ calcă în picióre legile? Se plânge în contra administraţiei, în contra fişpanilorŭ, la carĭ plângerea Românului n'are ascultare. In sfîrşitŭ provócă pe guvernŭ sĕ-o sfîrşéscă cu başibuzuciile prin comitate, şi atuncĭ Românii vorŭ întra în parlamentŭ. Rógă pe guvernŭ, se aştérnă unŭ programŭ gata cu privire la cestiunea naţionalităţilorŭ.

Ministrulŭ *Bánffy* rĕspunde pe scurtŭ, că e fără îndoială de lipsă, ca sĕ vină odată în curatŭ cu aceea, că până unde póte permite aspiraţiunile naţionalităţilorŭ în Ungaria? Guvernulŭ trecutŭ a esperiatŭ aspiraţiunile neîndreptăţite ale Românilorŭ cu ocasia procesului Memorandului. *Aceste aspiraţiunĭ le va sufoca şi actualulŭ guvernŭ.* Elŭ însĕ ţine de o datoria a guvernului, de-a satisface pretensiunile îndreptăţite şi legitime ale lorŭ, *dér numai până unde permite statulŭ naţionalŭ maghiarŭ unitarŭ.*

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Din anii 1848—49.

Memorii, de *Vasilie Moldovanŭ.*

I. Pregătirĭ pentru adunarea dela Duminеca Tomei din Blaşiu.

Minunatŭ anŭ a fostŭ anulŭ 1848!

Fiă-care sĕptĕmână, fiă-care ḑi aducea faime despre întêmplărĭ şi evenimente, unele mai surprindĕtóre decâtŭ altele.

In acestŭ anŭ eu eram teologŭ de cursulŭ III-lea în Blaşiu. Toţĭ tinerii dela acéstă facultate (numele lorŭ îlŭ voiu înşira mai târdiu) erau inspiraţĭ de nisce simţĕminte, carĭ pentru a-le descrie, condeiulŭ meu este prea slabŭ; erau cuprinşĭ de-unŭ entusiasmŭ, de-o inspiraţiune, care le impunea şi-i îndemna aşĭ sacrifica bunulŭ celŭ mai scumpŭ în lume, viaţa, pentru mântuirea naţiunei, pentru sfărimarea lanţurilorŭ sclăviei seculare.

De unde sĕ începemŭ, pe ce cale sĕ pornimŭ şi ce trebue sĕ facemŭ, ca sĕ ne vedemŭ naţiunea eliberată?

Nu scia nime dintre noi a rĕspunde hotărîtŭ acestorŭ marĭ întrebărĭ, nu numai în Blaşiu, dér în tótă românimea.

Singurŭ *Eliseu Todoranu* susţinea la tótă ocasiunea, scurtŭ şi apăsatŭ: „Mĕi! Asupritorii noştri suntŭ Ungurii, calea pe care trebue sĕ pornimŭ, ni-a arătat'o Nicolae Ursu".

Bărbatulŭ, care convenea cu noi ḑilnicŭ, era profesorulŭ *Aronŭ Pumnulŭ.* Elŭ ne împărtăşea ideile şi sfaturile bĕtrânilorŭ, ér ale nóstre acestora. Era înfocatŭ şi elŭ ca şi noi în gradulŭ superlativŭ, dér posiţiunea sa îi impunea a duce între noi rolŭ moderatorŭ.

In tótă sĕptĕmâna Marţia, Joia şi Sâmbăta eşiamŭ la plimbare după améḑĭ. Tinerimea dela gimnasiu ne însoţia, profesorulŭ Pumnulŭ nu lipsia nicĭ-odată. De câte-orĭ elŭ îşĭ deschidea gura, totdéuna se silea sĕ alimenteze foculŭ sacru alŭ naţionalismului, nu întrĕlăsa însĕ a ne abate dela ideia lui Todoranu ḑicêndŭ, că românimea are, trebue sĕ aibă bărbaţĭ mai învĕţaţĭ, mai esperţĭ şi versaţĭ în ale politicei, decâtŭ cum se află în Blaşiu, şi trebue sĕ fimŭ cu paciinţă, că nu scimŭ óra, când ne va împărtăşi „Gazeta", orĭ „Organulŭ Luminărei" opiniunea lorŭ, şi atuncĭ vomŭ sci şi noi, ce avemŭ de-a face.

Omulŭ născutŭ în miseriă şi crescutŭ aşa ḑicêndŭ în condiţiunea de sclavŭ, îşĭ sufere sórtea cu răbdare, şi în împrejurărĭ normale anevoiă se póte avênta la unŭ idealŭ mai sublimŭ. Décă îi surîde însĕ o radă de speranţă, care arată posibilitatea scăpărei sale din sórtea amară, elŭ devine inpacientŭ, şi neputêndŭ domni peste valulŭ simţĕmintelorŭ, recade adeseorĭ în starea în care a fostŭ.

Aşa eramŭ noi. Mai înainte priveamŭ cu unŭ felŭ de indiferentismŭ la suferinţele părinţilorŭ, fraţilorŭ, c'unŭ cuvêntŭ ale naţiunei române, care gemea sub jugulŭ sclăviei, şi rarŭ îndrăsneamŭ a spera la unŭ felŭ de uşurinţă. De îndată însĕ ce ni-s'a arĕtatŭ posibilitatea eliberărei, pierdurămŭ tótă paciinţa; nicĭ unŭ pericolŭ, nicĭ chiar mórtea de martirŭ nu ne-ar fi pututŭ reţinea dela agilitate, numai sĕ vedemŭ cu o óră mai înainte ştérsă iobăgia, naţiunea română eliberată şi, liberă fiindŭ, aşeḑată în drepturile cuvenite politice şi naţionale.

Treceau ḑile şi treceau noptĭ, şi încă nicĭ unŭ punctŭ de mânecare nu era statoritŭ. In 25 Martie canonicii şi corulŭ profesoralŭ au ţinutŭ prima conferinţă în casele domnului canonicŭ *Timoteu Cipariu.* Acéstă conferenţă, la propunerea lui *Pumnu* s'a continuatŭ în aceeaşĭ ḑi după améḑĭ în gimnasiu, unde a luatŭ parte şi clerulŭ tînĕrŭ şi studenţii din clasele superióre. S'au ţinutŭ cuvêntărĭ înfocate din partea profesorilorŭ accentuâudu-se, că nu trebue lăsată ocasiunea nefolosită. *Cipariu* era de părere, că Românii sĕ recurgă c'o cerere la împĕratulŭ; canoniculŭ *Raţiu* ḑicea, că la dieta ţerii şi la împĕratulŭ totodată. Profesorulŭ *Ioanŭ Turcu* — unŭ bărbatŭ ingeniosŭ şi cu sciinţă, însĕ adictŭ peste mĕsură alŭ Episcopului Lemény, şi fără încredere înaintea tinerimei — atingêndŭ unele momente din istoria vechiă şi mai recentă a Românilorŭ, între „vivat"-e entusiaste şi-a încheiatŭ cuvêntarea cu propunerea, ca Românii, în virtutea forţei braţelorŭ, sĕ nu se mai *roge*, ci sĕ *pretindă.* Din fundulŭ sălei *Todoranu*, cu vocea lui de basso pĕtrunḑĕtóre, erupse în esclamarea: „Ba nu, onorată conferenţă! *Noi nicĭ sĕ ceremŭ, nicĭ sĕ pretindemŭ, ci sĕ luămŭ, ce este alŭ nostru...*"

Evenimentele din Francia.

— Alegerea noului preşedinte. —

Ḑilele din urmă au fostŭ fórțe sgomotóse în Francia. După sensaţionala repăşire a fostului preşedinte *Casimir Perıer*, Congresulŭ s'a întrunitŭ la Versailles pentru alegerea unui nou preşedinte alŭ Republicei.

Alegerea acésta s'a făcutŭ în 17 Ianuarie n. Erau trei candidaţĭ: *Brisson* representantulŭ ideilorŭ radicale, *Waldeck-Rousseau* a cărui atitudine politică era destulŭ de precisată şi *Felix Faure*, care până acuma n'a jucatŭ rolŭ mare în politică. Elŭ aparţine grupului republicanilorŭ moderaţĭ şi e burghesŭ de nascere. A fostŭ primarŭ la Havre, subsecretarŭ de statŭ în ministeriulŭ Ferry şi în urmă ministru de marină în cabinetulŭ Dupuy.

Cu ocasia votărei *Brisson* a primitŭ 338, *Felix Faure* 244 şi *Waldeek-Rousseau* 184 voturĭ. In urma acésta s'a declarat balotagiu. S'a procedatŭ numai decâtŭ la o nouă alegere Waldeck-Rousseau declară în Congresŭ, că repăşesce în favórea lui Faure. In urma acésta **Felix Faure a fostŭ alesŭ preşedinte alŭ Republicei cu 428 voturĭ.**

După votare socialiştii protestară contra alegerei, strigêndŭ: *Josŭ hoţii! La Mazas!* Din drépta au strigatŭ mai mulţĭ: *Josŭ cu comuna!*, ér când Chalemell-Lacour a declaratŭ pe *Faure* de preşedinte, întrégă stânga estremă şi socialiştii s'au ridicatŭ făcêndŭ mai multe minute oraţiunĭ lui *Brisson*.

Cândŭ s'a predatŭ puterea noului preşedinte, Chalemell-Lacour ḑise în alocaţiunea sa, că Francia doresce, ca Faure se unéscă, prin victoria toleranţei şi libertăţii, pe toţĭ cetăţenii iubitorĭ de pace. La acésta Faure rĕspunse:

„Sunt mişcatŭ de marea onóre, de care m'a făcutŭ părtaşŭ adunarea naţională. N'am căutatŭ înalta misiune pe care mi-aţĭ încredinţat'o, dér o iau totuşĭ asupră-mĭ cu adêncă recunoscinţă şi cu consciinţa marei responsabilităţĭ a acelorŭ dorinţe, ce mi le impune acéstă misiune, şi-mĭ voiu jertfi întrega mea putere şi voinţă spre împlinirea chiămărei mele. Din acestŭ momentŭ am încetatŭ de a fi membru alŭ vre-unui partidŭ, şi voiu sta de-asupra tuturorŭ, ca judecătorŭ. Apelezŭ déră, spre acestŭ scopŭ, la concursulŭ tuturorŭ representanţilorŭ naţiunei, fără distincţiă de opiniunĭ republicane".

Pressa francesă moderată şi cea republicană salută simpatic alegerea lui Faure. Pressa vienesă în generalŭ e mulţămită cu alegerea. Cu tóte acesta „N. Fr. Presse" ḑice, că situaţiunea la totŭ casulŭ e gravă. Pressa ruséscă încă se pronunţă favorabilŭ pentru alegere.

După-ce s'a făcutŭ alegerea, ministrulŭ preşedinte *Dupuy* şi-a datŭ din nou demisiunea. Toţĭ miniştri au depusŭ portofoliile în mâna noului presidentŭ alŭ Republicei. Părerea generală e, că loculŭ lui Dupuy îlŭ va ocupa *Bourgeois*, ér Brisson va rĕmâné şi mai departe presidentŭ alŭ camerei.

SCIRILE ḐILEI.

9 (21) Ianuarie.

Adunarea despărţămêntului I alŭ Asociaţiunei transilvane, ce s'a ţinutŭ erĭ în Casina română din locŭ, a avutŭ unŭ resultatŭ îmbucurătorŭ. S'au luatŭ hotărîrĭ, carĭ ne facŭ sĕ sperămŭ, că în viitorŭ activitatea acestui despărţămêntŭ va fi la înălţimea importanţei lui. Mâne vomŭ aduce detailurĭ.

—o—

Ospe dela Seghedinŭ. D-na Lucaciu în trecere spre Bucurescĭ, unde îşĭ conduce fetiţele în pensionatŭ, se opri câte-va óre şi la Braşovŭ, care timpŭ îlŭ petrecŭ la D-na O. Stănescu. La plecare fù însoţită de mai multe dame şi domnişóre şi salutată cu câte-va cuvinte căldurose de d-na Elena Baiulescu.

—o—

Din anii 1848/49. Sub titlulŭ acesta începemŭ cu numĕrulŭ de adĭ a publica în foiţa diarului nostru nisce memorii scrise de *Vasilie Moldovanŭ*, fostŭ prefectŭ alŭ legiunei III, care a jucatŭ rolŭ de frunte în luptele Românilorŭ din 1848/49 pentru emanciparea naţională. Ele suntŭ scrise cu 10 anĭ înainte de mórtea sa, întêmplată, cum se scie, în 1 Ian. a. c. Memoriile cuprindŭ date fórte importante, referitóre la mişcarea Românilorŭ din acei anĭ epocalĭ, şi vorŭ servi dreptŭ ilustrare a timpurilorŭ de grea încercare pentru naţiunea română, ce gemea sub cătuşa iobăgiei şi a servituţii seculare. Atragemu atenţiunea publicului cetitorŭ asupra acestorŭ scrierĭ de netăgăguită valóre istorică.

—o—

Oraşulŭ Braşovŭ arangiază în fiă care anŭ unŭ balŭ, numitŭ „balulŭ magistratului", în folosulŭ seracilorŭ de aicĭ. Balulŭ din ĕstŭ anŭ se va ţiné Sâmbătă în 14 (26) Ianuarie, şi acum de prima óră magistratulŭ a alesŭ în comitetulŭ balului şi arangiatorĭ românĭ. Comitetulŭ arangiatorŭ a hotărîtŭ sĕ se danseze la acestŭ balŭ şi „Romana", şi pentru ca se se pótă dansa corectŭ, se vorŭ ţinea probe Marţĭ în 10 (22) şi Joi 12 (24) Ian. dela 5—7 óre séra în sala numită „albastră" din noua Redută. Comitetulŭ arangiatorŭ învită pe acéstă cale onoratulŭ publicŭ atâtŭ la balŭ, câtŭ şi la probele de „Romana". Invitărĭ speciale nu se trimitŭ.

Relicvii „scumpe". E cunoscutŭ, că guvernulŭ Wekerle la timpulŭ sĕu umbla sĕ desmintă scirea, cumcă ar fi cumpĕratŭ dela fraţii Franciscŭ şi Teodorŭ Kossuth scrierile rĕmase după mórtea lui Ludovicŭ Kossuth — nisce „adunăturĭ" fără mare preţŭ, autografe etc. — pentru suma exorbitantă de 150.000 fl. Acuma însĕ ḑiarulŭ „Pesti Hirlap" aduce scirea, că fostulŭ ministru-preşedinte Wekerle, ca representantulŭ statului, cumpĕrăse acele „relicvii" cu suma de 100.000 fl. pe când relicviile cu multŭ de mai mare valóre ale lui Franciscŭ Deák parte au fostŭ donate naţiunei, parte s'au vêndutŭ pe calea licitaţiunei. Cumpĕrarea relicviilorŭ lui Kossuth se adusese înaintea consiliului ministerialŭ, şi acesta, voindŭ a-şĭ manifesta bunăvoinţa fată cu Franciscŭ Kossuth, hotări cumpĕrarea lorŭ.

—o—

Contele Schuwaloff, fostulŭ ambasadorŭ rusescŭ în Berlinŭ şi nou numitulŭ guvernorŭ în Varşovia în loculŭ generalului Gurco, plecă alaltăerĭ împreună, cu soţia sa, din Berlinŭ. La gară apăru şi împĕratulŭ Wilhelm, pentru de a-şĭ lua adio dela elŭ. Wilhelm sărută mâna contesei, apoi îmbrăţişa şi săruta pe Schuwaloff, care nu-şĭ putù reţiné lacrimile. Impĕratulŭ încă era fórte emoţionatŭ.

—o—

Cununii. D-lŭ Alexandru Haliţă, prof. gimn. în Năsĕudŭ, şi d-şóra Sultana Florianŭ, facŭ cunoscutŭ cununia lorŭ, ce se va serba la 29 Ianuarie st. n. a. c. în biserica gr. cat. din Bocşa-montană la órele 11 a. m. — D-lŭ George Cherciu şi d-şóra Victoria Ionescu din Bucurescĭ, şi-au serbatŭ erĭ, Dumінecă, cununia lorŭ în biserica Olarĭ.

—o—

Reuniunea femeilorŭ române din Abrudŭ, Abrudsatŭ şi jurŭ, va arangia în 31 Ianuarie st. n. unŭ balŭ în favorulŭ reuniunei, în sala ospătăriei „Tulnicŭ". Preţulŭ de întrare: de persónă 1 fl., de familie 2 fl. Inceputulŭ la 8 óre séra.

—o—

„Călindarulŭ plugarului pentru anulŭ 1895", a apărutŭ în tipografia „*A. Mureşianu*" din Braşovŭ, continuă de-a fi fórte căutatŭ şi căldurosŭ primitŭ din partea publicului. Doritorii dea avé acestŭ călindarŭ sĕ grăbéscă a şi-lŭ procura până mai avemŭ esemplare disponibile. Pentru încungiurarea cheltuelilorŭ, abonenţii „Gazetei" şi-lŭ vorŭ puté procura mai uşorŭ, trimiţêndu preţulŭ „Calindarului" de-odată cu reînoirea aboinamentului. Preţulŭ este 25 cr., la carĭ ma suntŭ a-se adauge 5 cr. pentru trimiterea cu posta. De vêndare şi la librăria I. E. Ţeranu în Oravita.

Séra de Sân-Văsîiu în Caransebeşŭ.

Caransebeşŭ, 3 Ian. v. 1895.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.)

In fine am ajunsŭ şi noi cei din Caransebeşŭ a merge pe o cale mai sănĕtósă care, sĕ sperămŭ, ne va aduce multŭ bine, mai alesŭ în ce privesce viéţa socială. Ura personală, ce esista până acum între diferitele partide, a începutŭ a înceta, şi sub devisa nemoritorului poetŭ: „uniţĭ sĕ fimŭ în cugete, uniţĭ în D-ḑeu", am începutŭ a ne da mână ca fraţii, convinşĭ fiindŭ-că numai cu puterĭ unite vomŭ ajunge la resultate mai bune, decâtŭ până acum.

Petrecerea ce se da de regulă la Sân-Văsîiu din partea societăţii de cântărĭ din locŭ, a rĕmasŭ de astădată baltă, findcă societatea până acum a fostŭ sub conducerea unui presidentŭ nu prea însufleţitŭ pentru viéţa nóstră socială; a fostŭ însĕ înlocuită prin altă petrecere, prin o representaţiune teatrală — despre care s'a făcutŭ deja amintire în unulŭ din N-rii „Gaz. Transilvaniei" — aranjată de către flórea inteligenţei din locŭ, în frunte cu profesorii dela institutulŭ nostru pedagogicŭ.

Nicĭ odată lumea din Caransebeşŭ şi jurŭ nu a fostŭ atâtŭ de însĕtată după petrecerĭ, ca de astădată, căcĭ deja pe la 7½ óre séra, sala cea mare dela „Pomulŭ verde" era plină, ér bilete nu se mai aflau, şi aşa au fostŭ mulţĭ avisaţĭ sĕ se foloséscă de bilete de stalŭ.

Până la sosirea Prea Sântului Domnŭ Episcopŭ, musica a cântatŭ „Deşteptă-te Române" şi imediatŭ după sosirea Prea Sânţiei Sale s'a începutŭ representaţiunea.

S'a representatŭ piesa „Pentru ochii lumii" séu „Cum se îmbată lumea cu apă rece", o piesă, care e destulŭ de grea pentru diletanţĭ, dér cu tóte aceste spre onórea diletanţilorŭ, a reuşitŭ de minune.

D-na Lucia *Barbu*, una dintre cele mai de frunte dame din Caransebeşŭ, a avutŭ rolulŭ de soţia doctorului Chelinescu şi-a interpretatŭ cu atâta măestriă şi pricepere rolulŭ, încâtŭ toţĭ cei de faţă au rĕmasŭ încântaţĭ de deosebitulŭ talentŭ artisticŭ. D-şóra Aurora *Bordaşŭ* — soţia fostului cofetarŭ Razianŭ, — care se duce în casa doctorului Chelinescu, sub pretextulŭ, că voesce sĕ închirieze locuinţa pentru a-se convinge despre familia acésta, cu care voesce sĕ între în legăturĭ mai intime, a arĕtatŭ, că dispune de multă isteţime şi nu s'a mărginitŭ numai la învĕţarea rolului, ci a căutatŭ sĕ pĕtrundă în spiritulŭ piesei, ceea ce i-a succesŭ pe deplinŭ. D-şóra Septimia *Radu* (fiica doctorului Chelinescu) deşi a avutŭ puţinŭ de vorbitŭ, a doveditŭ prin mişcările graţióse şi pline de farmecŭ, că dispune de talentŭ. D-şóra Elvira *Bordaşŭ* (bucătărésă la Dr. Chelinescu) prin

---

Era târḑiu. Intunecase, când s'a disolvatŭ conferenţa, din care amŭ eşitŭ mai înfocaţĭ decum întrarămŭ. Şi find-că nu puteamŭ nicĭ mânca, nicĭ durmi, nicĭ studia, foculŭ acesta ne mistuia vĕḑêndŭ cu ochii; amŭ fi doritŭ, ca cineva sĕ ne conducă pe câmpulŭ de bătăliă şi sĕ cuceréscă cu noi o parte din lume.

Astfelŭ era dispusă tinerimea din Blaşiu, când în 1 Aprilie au venitŭ din Têrgulŭ-Mureşului *Avramŭ Iancu*, *Alecsandru Papiu*, *Samuilŭ Poruţiu* şi *Florianŭ Micaşiu*, în care di aceştia consultându-se cu canonicii şi profesorii, s'a îmbrăţişatŭ prima óră ideia unei adunărĭ generalĭ a tuturorŭ Românilorŭ din Transilvania. Sarcina convocărei acestei adunărĭ s'a încredinţatŭ tinerimei studióse, care încurêndŭ avea sĕ plece acasă de sĕrbătorile Pascilorŭ.

După conferinţă *Iancu* ne-a cercetatŭ în seminarŭ, ne-a provocatŭ sĕ avemŭ curagiu întru apĕrarea causei naţionale etc. Imĭ aducŭ aminte, că în numele tinerimei i-am rĕspunsŭ eu, asigurândulŭ cu lacrimile în ochĭ, că tinerimea română din Blaşiu, considerândŭ sânţenia causei, nu mai cunósce pericule, mórtea e prea puţină pentru a-o reţiné dela propusulŭ ei, ea va cutriera tótă ţéra, va convoca poporulŭ la adunarea, ca şi care n'a mai fostŭ şi nu va mai fi, c'unŭ cuvêntŭ tinerimea va documenta, că e demnă de misiunea grea, ce i-o încredinţéză naţiunea.

După îmbrăţişerĭ şi strîngerĭ de mână frăţescĭ, Iancu cu ai sĕi s'a depărtatŭ, ér la mijlocŭ a păşitŭ Pumnulŭ cu proclamaţiunea conceputŭ şi prin care chiăma poporulŭ la adunare pe Dumineca Tomei; îi face cunoscutŭ, că lanţurile învechite ale sclăviei s'au ruptŭ, a sunatŭ ora în care suferinţele seculare trebue sĕ înceteze, decĭ sĕ vină la adunarea naţională, unde sĕ-şĭ croéscă însuşĭ sórtea sa şi sĕ nu mai sufere, ca strĕinii sĕ mai decidă asupra lui. Despre uniunea Transilvaniei cu Ungaria, proclamaţiunea vorbesce c'unŭ felŭ de simpatiă, dér pretinde în terminĭ energicĭ şi resoluţi, ca iobăgia sĕ se ştergă, căcĭ cei ce vorŭ încerca sĕ susţie acestŭ murŭ alŭ evilorŭ barbarĭ, de puterea braţelorŭ române vorŭ fi cutropiţĭ sub ruinele lorŭ proprii.

Proclamaţiunea acésta s'a rĕspânditŭ ca fulgerulŭ prin ţéră în mii de esemplare. Dér cu tóte acestea mie nu mi-a mai venitŭ la mână nicĭ unŭ esemplarŭ. Am ţinut'o multŭ timpŭ în memoriă şi am întrelăsatŭ a mi-o copia, ér mai târḑiu mi-a scăpatŭ din memoriă. Ea s'a scrisŭ la începutŭ în 42 esemplare, carĭ s'au împărţitŭ la studenţii, ce aşteptau pe ambite, pentru ca primindu-o s'o copieze în mai multe sute.

Étă cuprinsulŭ acestei proclamaţiunĭ, după cum l'am aflatŭ mai târḑiu în limba maghiară. Ea începe cu cuvintele:

Sĕ trăéscă împĕratulŭ, naţiunile conlocuitóre în Ardealŭ: maghiară, sĕcuiă şi sasă. Proclamă pacea, frăţietatea şi libertatea şi scopulŭ supremŭ îlŭ culmină în iubirea de aprópelui.

Dér acéstă iubire până acum n'a esistatŭ, pentru-că Românii nu s'au bucuratŭ de drepturile, de carĭ s'au bucuratŭ celelalte naţiunĭ, şi carĭ drepturĭ au competatŭ de multŭ naţiunei române.

A sositŭ timpulŭ, ca Românii sĕ ceră şi dobêndéscă aceste drepturĭ. Insĕ cine sĕ pretindă, cine e îndreptăţitŭ spre acestŭ lucru? Episcopulŭ nu póte cere, că elŭ e numai părinte sufletescŭ alŭ Românilorŭ. Poporulŭ românŭ? Elŭ nu are representanţĭ în dieta ţĕrii. Cine póte cere déră? Singurŭ universitatea poporului. Pentru aceea e de lipsă sĕ se adune şi sfătuéscă.

Este déră datoria protopopilorŭ, preoţilorŭ şi mirenilorŭ, ca totŭ protopopulŭ cu doi preoţĭ din tractŭ şi din totŭ satulŭ doi ómenĭ — fiă uniţĭ, orĭ neuniţĭ, pentru-că toţĭ suntŭ Românĭ — precum şi mirenii sĕ se afle în Blaşiu.

Nu aşteptaţĭ sĕ vĕ cheme Episcopulŭ; elŭ acésta nu o póte face, dér încunosciinţaţi-lŭ, că veţĭ veni, şi sĕ veniţĭ. Nu vĕ temeţĭ de nimica, spuneţĭ celorlalte naţiunĭ cu graiulŭ şi dovediţi-le prin faptă, că noi pe ei îi iubimŭ, ca pe fraţii cu carĭ locuimŭ într'o patriă, dér dreptatea pofteşce, ca şi ei sĕ ne iubéscă pe noi. Spuneţi-le, că noi nu vremŭ sĕ dobêndimŭ drepturile omenescĭ prin sabiă, fără prin legile minţii sănĕtóse, şi pentru aceea ne adunămŭ, ca sĕ ne consultămŭ asupra acestorŭ drepturĭ, pentru-că dreptulŭ câştigatŭ cu sabia nu este dreptŭ, ci despoiare şi abusŭ, şi numai până atuncĭ ţine, până se ruginesce sabia séu se desputeresce mâna, ce o pórtă; dér dreptulŭ basatŭ pe mintea sănĕtósă va dura, până va dura însaşĭ mintea.

Spuneţĭ acestea principii compatrioţilorŭ, spuneţĭ, se le profeseze şi ei, şi atuncĭ nu vorŭ avé lipsă de tunurĭ. Atuncĭ ne vomŭ puté resaluta împrumutatŭ: sĕ traéscă frăţietatea!!

Românilorŭ! uniţi-vĕ în cugetŭ! adunaţi-vĕ la Blaşiu sĕ ne înţelegemŭ, ce sĕ ceremŭ dela părinţii patriei. Acesta e modulŭ prin care putemŭ compune o cerere în numele tuturorŭ Românilorŭ, şi cu acésta suntemŭ datorĭ patriei şi naţiunei — ce, de nu vomŭ face, vomŭ deveni necredincioşĭ ţĕrii, domnitorului şi naţiunei nóstre; ne va timbra istoria, ba ne vorŭ binecuvênta, orĭ blăstĕma strănepoţii, după cum ne vorŭ fi faptele.

(Va urma).

temperamentulŭ vioiu şi isteţime deosebită, a interpretatŭ rolulŭ fórte bine, mai alesŭ când anunţa d-lui Dr. că îlŭ caută câte unŭ pacientŭ, lucru, care până aci nu se întêmplase la d-lŭ Chelinescu.

D-lŭ A. de *Popescu*, (Razian) s'a sciutŭ fórte bine afla în posiţia fostului cofetarŭ Razianŭ, care se retrăsese din viéţa de comerciantŭ şi acum, prin fiulŭ sĕu Cornelŭ, este constrînsŭ à întra în legăturĭ mai intime cu familia Dr-ului Chelinescu, o familiă — despre care credea, Razian, că e prima familiă în Bucuresci. Admirabilŭ a fostŭ d-lŭ Popescu, când vorbea de operă, de musică, dér şi mai multŭ a escelatŭ, când îşĭ esprima fericirea, că în curêndŭ are sĕ fiă „per tu" cu unŭ Dr. ca Chelinescu. D-nulŭ Popescu dispune de unŭ umor deosebitŭ, ar fi de doritŭ însĕ sĕ se păzéscă de prea multele improvisărĭ, carĭ nu succedŭ tot-déuna, D-lŭ C. *Pepa* (Dr. Chelinescu) a interpretatŭ cu multă dibăciă rolulŭ Dr-lui Chelinescu. Multă ilaritate a produsŭ în publicŭ păşirea pe scenă a D-lui Iefta *Biju*, unŭ renumitŭ diletantŭ în Caransebeşŭ, care a avutŭ rolulŭ neguţătorului de lemne Ştefanŭ Călinŭ. D-lŭ Biju a păşitŭ de mai multe ori pe scenă, de aceea şi mişcările d-sale au fostŭ mai libere, joculŭ fórte naturalŭ, şi a pĕtrunsŭ de minune caracterulŭ neguţătoriului de lemne Stefanŭ Călinŭ.

Rolurĭ mai micĭ au avutŭ d-lŭ *Câmpeanŭ* (Cornelŭ), d-lŭ *Bălanŭ* (tapesierŭ), d-lŭ *Sequens* (bucătarulŭ dela palatŭ) şi d-lŭ *Imbranovicĭ* (vênătorŭ de casă), carĭ toţĭ au jucatŭ spre mulţămirea celorŭ presenţĭ. Mai amintescŭ, că toţĭ diletanţii au seceratŭ multe aplause din partea publicului, ér damele au primitŭ câte unŭ buchetŭ fórte frumosŭ, dreptŭ mulţămită şi recunoscinţă pentru multele ostenele, ce şĭ-au datŭ.

După representaţie a începutŭ joculŭ cu frumósa „Horă". Nu numai Românii, ci şi strĕinii au începutŭ sĕ jóce frumosulŭ jocŭ naţionalŭ, şi era o însufleţire cum nu s'a mai vĕdutŭ de multŭ la petrecerile nóstre. Cadrilulŭ primŭ nu s'a putatŭ juca din causa îmbulzelei, ér alŭ doilea, de după pausă, a fostŭ jucatŭ de preste 120 părechĭ.

In pausă s'a jucatŭ „Bătuta" şi „Căluşerulŭ" de către elevii dela institutulŭ teol. ped. Iţĭ sălta inima de bucuriă, când vedeai pe bravii noştri tinerĭ în pitorosculŭ costumŭ naţionalŭ, jucândŭ unŭ jocŭ, care singurŭ ar fi în stare sĕ ne dovedéscă originea. Joculŭ tinerilorŭ a făcutŭ o adêncă impresiune asupra celorŭ presenţĭ, ér strĕinii nu mai sciau cum sĕ-şĭ esprime admiraţiunea pentru joculŭ nostru naţionalŭ. Din tóte părţile audiai: „das ist wunderbar", „das ist ein echter Helden-tanz".

Mai amintescŭ, că frumosulŭ costumŭ naţionalŭ a fostŭ de astădată fórte bine representatŭ. Peste 20 dómne şi domnişóre au fostŭ îmbrăcate în costumŭ naţionalŭ.

Cu părere de rĕu trebue sĕ amintesc, că în anulŭ acesta nu s'a ţinutŭ frumosulŭ obiceiu de până acum, de a saluta publiculŭ la sosirea anului nou. Óre dintre atâţĭ ómenĭ culţĭ, sĕ nu se fi aflatŭ nicĭ unulŭ, care sĕ vorbéscă? Nu este bine se ne abatemŭ dela frumósele nóstre obiceiurĭ numai şi numai din comoditate.

Astfelŭ a decursŭ petrecerea nóstră, care a duratŭ până la 6 óre diminéţa, şi fiă-care a plecatŭ plinŭ de mulţămire şi cu dorinţa în peptŭ, ca astfelŭ de petrecerĭ sĕ se aranjeze câtŭ mai multe, ér noi le strigămŭ bravilorŭ noştri profesorĭ şi celorŭ-lalţĭ domnĭ, carĭ au fostŭ în comitetulŭ arangiatorŭ, unŭ „bravo", şi îi rugămŭ sĕ se intereseze şi mai departe de viaţa socială, cum s'au interesatŭ de astădată.

Sentinela.

Nicolae II.

Ḑiarulŭ francesŭ „*Figaro*" primesce dela unŭ corespondentŭ din St-Petersburg o scrisóre fórte interesantă, din care estragemŭ câte-va părţĭ:

Petersburg, 21 Decemvre.

Pentru-că la noi Suveranulŭ conduce politica esternă, credŭ că va fi interesantŭ sĕ vĕ comunicŭ câte-va amĕnunte asupra persónei lui Nicolae II. Până la urcarea sa pe tronŭ, elŭ a rĕmasŭ, din datoriă, fórte reservatŭ şi fórte prudentŭ în cuvinte. Din causa acésta se credea, că e timidŭ; dér tótă lumea scia, că tînĕrulŭ mare duce moştenitorŭ întrunea o inteligenţă superióră, cu o mare uşurinţă de asimilare. Mai târdiu a doveditŭ, că posedă darulŭ vorbirei într'unŭ gradŭ înaltŭ. Elŭ a cititŭ multŭ, fiindŭ tot-déuna amicŭ alŭ studiilorŭ; preceptorii sĕi suntŭ unanimĭ sĕ mărturiséscă silinţa sa la lucru şi dorinţa sa de a se instrui.

Credeţi-mĕ, nu esagerezŭ nimicŭ. D. Capustin, eminentulŭ profesorŭ de dreptŭ publicŭ dela universitatea din Petersburg, îlŭ numĕră printre elevii sĕi cei mai sirguitorĭ. Educaţia sa a fostŭ încredinţată, în afară de activitatea guvernorului sĕu, generalulŭ Danilovicĭ, unorŭ preceptorĭ francesĭ şi englesĭ.

Profesorulŭ englesŭ alŭ lui Nicolae II, d. Heath a esercitat o influenţă fericită asupra tînĕrului prinţŭ. Nicolae II vorbesce limba englesă cu aceeaşĭ înlesnire, ca pe cea rusă. Sĕ fiă óre o consecinţă a educaţiei sale, că tînĕrulŭ împĕratŭ a prinsŭ unŭ gustŭ óre-care pentru ideile englese? Se va desvolta óre gustulŭ acesta în urma căsĕtoriei sale cu o principesă engleză? (Căsĕtoria lui Nicolae II este în realitate engleză, ér nu germană, cum are aparenţa). Nu-mĭ voiu permite sĕ rĕspund în modŭ positivŭ la întrebarea acésta, dér este sigurŭ, că simpatiile englese ale împĕratului nu vorŭ avé nicĭ o influenţă asupra politicei ruse, dictată de interesele primordiale ale imperiului. Aşa nu esistă nicĭ de cum înţelegerea anglo-rusă, de care au vorbitŭ gazetele. Cele două guverne nu s'au înţelesŭ asupra atitudinei lorŭ în rĕsboiulŭ chinezo-japonezŭ, şi décă Englezii ne vorŭ oferi, cum au aerĕlŭ că voescŭ, trecerea liberă prin Bosfor, de care de altminterĭ nu dispunŭ, li-se va rĕspunde probabilŭ, că Rusia nu ţine la acésta şi că preferă sĕ rĕmâe în statu quo.

Complectezŭ portretulŭ lui Nicolae II spunêndŭ, că are o inimă de aurŭ, şi că îşĭ adoră mama; elŭ şi tînĕra împĕrătésă încunjură cu îngrijirile cele mai mişcătóre pe împĕrătésa-vĕduvă.

Cestiunea naţională în camera română.

Discursulŭ d-lui C. C. Arionŭ.

(Urmare).

Dér ne întrebămŭ cu toţii: ce este de făcutŭ? Apoi, D-lorŭ, décă este vorba numai de o esplosiune de sentimente nobile, marĭ şi frumóse, suntemŭ alăturĭ cu D-Vóstrĕ, şi aşĭ dori unŭ lucru: ca atuncĭ, când va veni diua de sacrificii seriόse, fiă de banĭ fiă de persóna nóstră, sĕ ne întrecemŭ, partidŭ liberalŭ, partidŭ conservatorŭ, carĭ mai de carĭ sĕ alergămŭ în ajutorulŭ Românilorŭ de dincolo. (Aplause prelungite).

D. B. Stefănescu-Delavrancea: Sunteţĭ de părerea D-lui Filipescu? Vĕ rogŭ sĕ rĕspundeţĭ.

D. C. C. Arionŭ: Eu am părerea mea; vĕ rogŭ sĕ o ascultaţĭ. Sciu, că din crescetulŭ munţilorŭ Carpaţĭ s'a revĕrsatŭ lumina în valea Dunărei. Este dreptŭ, că din valea Dunărei sĕ se reverse dorulŭ şi dragostea nóstră peste munţĭ. Nicĭ una din suferinţele fraţilorŭ noştri nu ne este indiferentă. Orĭ care durere a lorŭ, are unŭ ecou durerosŭ în inima nóstră.

Dér ce vreţĭ?

Pe aci, prin valea deschisă a Dunărei, au trecutŭ atâtea invasiunĭ. Ele ne-au oţelitŭ némulŭ, am rĕmasŭ ce am fostŭ „Apa trece, pietrele rĕmânŭ"...

D. B. Stefănescu-Delavrancea: Şi ţĕranii se ducŭ.

D. C. C. Arionŭ: Ţĕranii nu se vorŭ duce, de câtŭ atuncĭ, când ei vorŭ întra în mânile partidului liberalŭ. (Aplause).

D. I. Grădişteanu: Dér nu cu preţulŭ esistenţei naţionale.

D. B. Stefănescu-Delavrancea: Aşa...

D. preşedinte: Cam abusaţĭ de întreruperĭ.

D. B. Stefănescu-Delavrancea: Plătescŭ cu aceeaşĭ mĕsură.

D. preşedinte: Amŭ ţinutŭ cumpĕna dréptă, aţĭ terminatŭ, vĕ rogŭ nu mai întrerupeţĭ.

D. C. C. Arionŭ: Furtunele, carĭ au trecutŭ peste capetele nóstre, au oţelitŭ némulŭ românescŭ. Dér nu mai suntemŭ ameninţaţĭ de nicĭ o furtună? Numai este nicĭ o pornire de la Nordŭ la Sudŭ; din ţĕrile unde suntŭ optŭ lunĭ de érnă, în ţĕrile unde suntŭ optŭ lunĭ de vară, cum dicea D. Sturdza în *Revista nouă?* D-sa constată pericolulŭ. Décă e aşa, ce linişte putem avea?

Este dér, învederatŭ, că politica cea mai înţeléptă, este de-a pune o stavilă acestei pornirĭ naturale.

Acéstă politică a fostŭ a D-vóstrĕ, a lui Ionŭ Brătianu. Dér a muritŭ Ionŭ Brătianu; vreţĭ sĕ-i schimbaţĭ politica. Spuneţi-o lămuritŭ.

Unŭ singurŭ lucru ne póte consolida esistenţa nóstră de Statŭ: pacea.

Décă mĕ voiu uita la cele două marĭ înjghebărĭ diplomatice, carĭ îşĭ împartŭ Europa, şi mĕ voiu întreba, care din două: tripla alianţă, séu Francia şi Rusia asigură mai multŭ pacea? pentru mine nu póte fi îndoială: tripla alianţă.

Raţiunea este simplă şi puternică. Tripla alianţă are celŭ mai mare interesŭ la menţinerea stărei de astădĭ. Germania, care stă în capulŭ triplei alianţe, a atinsŭ culmea hegemoniei sale. Italia urmăresce o operă de reconstituire internă; pentru Austro-Ungaria, în rĕsboiulŭ viitorŭ, ea îşĭ póte juca esistenţa sa de statŭ. Nicĭ una din puterile triplei alianţe nu póte sĕ vrea resbelulŭ. Dér dincolo! Credeţĭ, că Francia nu-şĭ mai aduce aminte de Alsacia-Lorena; credeţĭ, că s'a cicatrisatŭ rana? Arsura ei o simtŭ încă profundŭ Francesii. Dér Rusia şi-a stinsŭ ea tótă puterea, tótă desvoltarea la care aspiră? Ce, testamentulŭ lui Petru-celŭ-Mare a rĕmasŭ numai o vorbă, visurile marĭ ale marilorŭ Ţarĭ s'au stinsŭ? Nu strălucesce încă departe de dênsa cetatea fermecătóre, care ţine în mânile sale cheea mărilorŭ?

Décă este aşa, décă cu o mai deplină sinceritate pacea ne-o garantéză tripla alianţă, apoi noi cu tripla alianţă trebue sĕ fimŭ, acolo ne duce interesulŭ nostru, acolo ne îndruméză instinctulŭ nostru de conservare.

Se dice însĕ: şi tripla alianţă are trebuinţe de noi. Aşa este; România este unŭ factorŭ prea importantŭ în Orientŭ, ca sĕ nu-şĭ simţă forţa sa. Ea va fi de unŭ mare ajutorŭ în dilele grele, pe carĭ viitorulŭ le va aduce. Dér numai atâta este?

Décă ar fi numai atatŭ, noi, avêndŭ trebuinţă de tripla alianţă, ea, avêndŭ trebuinţă de noi, amŭ putea atuncĭ sĕ mergemŭ mai departe în cestiunea Românilorŭ; dér tripla alianţă mai are trebuinţă şi de Ungurĭ. Credeţĭ D-vóstrĕ că Ungurii suntŭ unu elementŭ de negligiatŭ, şi că şovinismulŭ ungurescŭ este unu lucru de nesocotitŭ, şi vreţĭ D-vóstre, sĕ punemŭ atuncĭ cărţile pe masă şi sĕ jucamŭ destinele României în contra destinelorŭ Ungariei? Eu nu vĕ consiliezŭ la acésta, căcĭ décă tripla alianţă are trebuinţă de România, potŭ sĕ dică unii, că tripla alianţă are totŭ atâtŭ trebuinţa de Ungurĭ, şi nu vreau sĕ jocŭ destinele ţĕrei mele într'o cestiune aşa de delicată, nu vreau sĕ le jocŭ la norocŭ.

Patriotismulŭ nostru póte face minunĭ, dér décă s'o sdrobi de şovinismulŭ maghiarŭ! Atuncĭ vomŭ renunţa la tripla alianţă, atuncĭ ne vomŭ apropia de Rusia şi de Francia! Credeţĭ acésta posibilŭ? Eu nu o mai credŭ, şi atuncĭ am cădea în politica cea mai funestă, politica de isolare.

S'a mai disŭ: banca ministerială a renunţatŭ la revendicările Românilorŭ din Ungaria. Aceste revendicărĭ, D-loru, eu pótе sĕ le găsescŭ juste, le declarŭ juste; dér guvernulŭ nostru are se le discute aci?

Nu puteţĭ tăgădui unŭ lucru, pe care nu-lŭ tăgăduescŭ nicĭ Românii de peste munţĭ: că cestiunea română este o cestiune interióră pentru statulŭ maghiarŭ. Atuncĭ, ce vreţĭ sĕ facă unŭ guvernŭ, care în relaţiunile esterne nu are altŭ scopŭ, de câtŭ sĕ întăréscă, sĕ asigure statulŭ românŭ? Eu voiu dice mai multŭ: némulŭ românescŭ este importantŭ, este indispensabilŭ pentru esistenţa statului românŭ; dér şi statulŭ românŭ este mai indispensabilŭ pentru esistenţa némului românescŭ. (Aplause).

Aci este focarulŭ de viéţă alŭ românismului, nu peste munţĭ. Intâia grije a orĭ-cărui guvernŭ cuminte este, sĕ îngrădéscă statulŭ românŭ cu aşa întăriturĭ, în câtŭ sĕ nu se pótă ridica măcarŭ cestiunea esistenţii lui. (Aplause).

(Va urma).

Literatură.

A apărutŭ numĕrulŭ de Crăciunŭ alŭ revistei scienţifice şi literare „Jiulŭ" din Tĕrgu-Jiu cu următorulŭ cuprinsŭ: Al. Stefulescu, Crist, după I. Turgheniev; Emanoilŭ Părăeanu, Cerşitórea, versurĭ; Al, Stefulescu, Mănăstirea Crasna; M. Strajan, Din luptele fraţilorŭ; George P. Parvulescu, N. Nicoleanu; N. Nicoleanu, O iluziune perdută, versurĭ: Al. Ştefulescu, Fii binecuvêntată, după H. Sienkiewicz; Vasile Petrescu, Post mortem; Emanoilŭ Părăeanu, Scrisóre de Crăciunŭ, versurĭ; Jiulŭ, Jiulŭ, Chiruca şi Dr. Urechiă; V. R. P., Legendă despre nascerea Domnului; Comitetulŭ, Cogito, ergo sum; Alexe Anastasiu, Firea lumei, versurĭ; I. Moisilŭ, Bradulŭ, după Dr. T. Jaensch; Bibliografŭ. Bibliografiă; Portrete şi stampe de V. Rola-Piekarski şi M. Wertşiţky.

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 21 Ianuarie. Custodele corónei, br. *Radwánszky* şi-a depusŭ astădĭ jurămêntulŭ conformŭ programului.

Ministrulŭ a latere *Iosika* depuse erĭ jurămêntulŭ în mânile Majestăţii Sale.

Monarchulŭ a plecatŭ erĭ séra la 9 óre spre Viena. La gară s'a presentatŭ întregŭ cabinetulŭ şi fŭ primitŭ de Majestatea Sa în sala de aşteptare.

Parisŭ, 21 Ianuarie. *Bourgeois* continuă pertractările pentru formarea noului cabinetŭ. Probabilŭ că se va compune unŭ ministerŭ afară de partide.

NECROLOGŬ. **Maria Tahmingi** născ. **T. Mincu** după o suferinţă îndelungată fiindŭ provĕdută cu S.-tele sacraminte ale moribundilorŭ, în etate de 83 anĭ şi-a datŭ nobilulŭ sĕu sufletŭ în mânile atotputernicului D-deu.

Astrucarea remăşiţelorŭ pămêntescĭ a defunctei s'a îndeplinitŭ în 19 Ianuarie 1895 st. n. în Iclodulŭ mare. Dr. Emanuelŭ Tahmingi ca fiu, ved. Nicolae Nedelkovits născ. Elena Tahmingi, Fani A. Drágoşŭ născ. Tahmingi ca fice.

DIVERSE.

Una alta despre miniştri din Budapesta. Dela 1867 încóce au funcţionatŭ în Ungaria 47 ministri. Ministri-preşedinţĭ au fostŭ: conte Iuliu Andrássy, conte Melchior Lonyay, Iosif Szlávy, Ştefan Bittó, br. Bela Wenckheim (numai 7 lunĭ), Coloman Tisza (1875 — 1890), conte Iuliu Szapáry, Dr. Alexandru Wekerle şi br. Bánffy. Bánffy îşĭ are numele de acolo, că unulŭ dintre strĕmoşii lui, cu numele Thomás, în anulŭ 1319 a fostŭ Banŭ alŭ Croaţiei, mai înainte însĕ numele de familiă le-a fostŭ Losonczy. Soţia ministrului-preşedinte Bánffy, născ. Elena Mathé, încă anulŭ trecutŭ era învĕţătorésă la o şcólă poporală. Noulŭ ministru de interne, Desideriu Perczel fusese pedepsitŭ pentru unŭ duelŭ cu contele L. Szapáry la închisóre de statŭ, decĭ acum are lipsă de amnestia monarchului. Crisa ministerială din urmă îngreunéză bugetulŭ statului cu 45,000 fl. pensiunĭ anualŭ pentru miniştri demisionaţĭ, dintre carĭ singurŭ Wekerle va trage anualŭ 8000 fl.

Proprietarŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Ianuaire 1895.

Renta ung. de aurŭ 4% . . .	124.30
Renta de coróne ung. 4% . .	98.75
Impr. căil. fer. ung. în aurŭ $4\frac{1}{2}\%$.	128.25
Impr. căil. fer. ung. în argint $4\frac{1}{2}\%$	103.20
Obiig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.25
Bonurĭ rurale ungare	98.25
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.—
Imprum. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	143.50
Renta de hârtie austr.	100.50
Renta de argint austr.	100.50
Renta de aur austr.	125.90
Losurĭ din 1860	157.40
Acții de-ale Băncei austro-ungară .	1059.—
Acții de-le Băncei austr. de credit.	$412.27\frac{1}{2}$
Acții de-ale Băncei ung. de credit. .	503.—
Napoleondorĭ	9.88
Mărcĭ imp. ger.	60.90
London (lire sterlinge).	124.40
Rente de corone austr.	100 95

Cursulŭ pieței Brașovŭ.

Din 21 Ianuarie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.74	Vênd.	9.78
Argint român.	Cump.	9.70	Vênd.	9.74
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.83	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump.	5.85	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	132.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	60.30	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vên .	101.75
Lire turcescĭ	Cump.	11.15		—.—

Nr. 633/895.

PUBLICAȚIUNE.

Referitóre la musurarea dajdiei de cânĭ pe anulŭ 1895.

Se aduce la cunoscință publica că listele de conscripția și mĕsurarea dărei de cânĭ pe anulŭ 1895 suntŭ espuse la vedere publică în durata de 3 ḑile, adecă 21, 22, 23 Ianuarie dela 7 până la 12 óre a. m. Fiă-care posesorŭ de cânĭ, care s'ar simți cu mĕsurarea dărei încărcatŭ, póte în ḑilele susŭ menționate a preda reclamația contra dării prescrise magistratului orășenescŭ.

Exemplare singuratice a statutelorŭ pentru ținerea de cânĭ, se potŭ procura cu 10 cr. dela oficiulŭ de dașdie orășănescŭ.

Brașovŭ, 14 Ianuarie 1895.

590,1—1 **Magistratulŭ orășenescŭ.**

Nr. 365/95.

PUBLICAȚIUNE.

cu privire la predarea fasiunilorŭ după darea de câștigŭ clasa III. și IV. precum și după interesele capitalelorŭ pe anul 1895.

La provocarea oficială prin publicația din 24 Decemvre 1894 Nr. 7526/94 pentru presentarea fasiunilorŭ de dare după câștigŭ clasa III. și IV. precum și interese după capitale și rente fórte puținĭ au corĕspunsŭ. De aceea se provócă din nou tóte acele partide, care au vre-unŭ negoțŭ séu întreprindere supusă dărìi, toțĭ comersanții, meseriașii, medicii, inginerii, advocații, etc. precum și toțĭ aceia care au venitŭ după capitale date cu interese, rente pe viĕță ca sĕ predea fasiunile respective celŭ multŭ până în 5 Februarie a. c. la subscrisulŭ oficiu de dare orășnnescŭ. Cine nu va preda fasiunile va fi privitŭ ca unulŭ ce voesce sĕ se subtragă dela dare și se va pedepsi conformŭ legilorŭ și ordinațiunilorŭ respective.

Formularele de fasiune póte lua în primire partidele dela oficiulŭ de dare orășenescŭ.

Brașovŭ, 18 Ian. 1895.

595,1—1 **oficiulŭ de dare orășenescŭ.**

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1894.

Budapesta—Predealŭ

Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.	Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.	Stațiunea	Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.	Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05			2 15	pl. Viena . . . sos.	3.—	1 55	1.55	7.20	6.25
8.25	2 10		6.—	9.15	Budapesta	5.50	7 25	7.—	1.50	8.15
11.24	4 07		9.05	11.12	Szolnok . .	2.30	5.23	3.50	11.46	4.55
1.35	5.46		11 33	12.50	P. Ladány . .	12.06	3.46	1.21	10.05	2.24
3.46	7.08		1.50	2.12	sos. Oradea-mare . pl.		2 25	11.04	8.43	12.23
4.—	7.15	12.05	2.24	2.19	pl. Oradea-mare . sos.		2.18	10.44	8.38	11.41
4.39	7.43	1.02	3 03	2.49	Mezö Telegd .		1.52	10.07	8.13	11.07
5 22	8.18	2 14	3.46	3.24	Rév		1.26	9.30	7.47	10.32
5.45		2.50	4 07		Bratca . . .	Trenŭ mixtŭ		9.10		10.13
6.34	9.07	3 54	4.53	4.17	Ciucia . . .	5.40	12.47	8 31	7.08	9.04
7.18	9.37	4.53	5.32	4.50	B.-Huiedin .	4.52	12.17	7.53	6.39	9.—
8.05		6.13	6.24		Ghîrbĕu . .	2.55		6.53		8.—
8 32	10 37	7.03	6 59	5 55	sos. Clușiu . . . pl.	2.—	11.01	6 14	5.25	7.30
8.49		8.40	Tr. mix. 8 40	6 11	pl. Clușiu . . . sos.	5.45	10 45		tr. mixt	6.47
9.06		9 08	9.08	6.27	Apahida . .	5 18			4.48	6.29
10.08		12 50	10 40	7.27	Ghiriș . . .	3.53	9.23		4.23	5.21
10.37		1.25	11.25	7.50	Cucerdea . .	3.06	8.53		3.—	4.47
10.59		1.43	11 54		Uioara . . .	2.48			2.20	4.29
11.07		1.52	12.04		Vințul de susŭ	2.40			2.—	4.23
11.31		2.18	12.34	8.17	Aiudŭ . . .	2.11	8 23		1.51	4.02
11.48		2 40	1.—	8 33	sos. Teiuș . . . pl.	1.45	8.06		1.23	3.42
12.25			1.40	8.38	pl. Teiuș . . . sos.	1.10	7.59		12.54	2.49
12.50			2.17		Creciunelŭ . .	12.39				2.27
1.04			2.35	9 09	Blașiu . . .	12.24	7 30			2.13
1.35			3.14		Micăsasa . .	11.48				1.39
1.50			3.34	9.42	sos. Copșa-mică . pl.	11.29	6 56			1.18
2.13			3 49	9.44	pl. Copșa-mică . sos.	11.14	6 54			1.01
2.32			4.11	9.59	Mediașŭ . .	10.55	6.41			12.46
3 04			4 48	10 22	Elisabetopol .	10.21	6 20			12.16
3.39			5 27	10.51	Sighișóra .	9.42	5 53			11.39
4.01			6 10	11.12	Hașfalĕu . .	9.13	5.33			11.17
5 26			7.50	12.26	Homorodŭ . .	7.45	4 27			10.02
6 08			8 30	12.58	Agostonfalva .	7.01	3.53			9.22
6.40			9.03	1.15	Apața . . .	6.35	3.37			8.05
7.16			9.38	1 34	Feldióra . .	5.58	3 16			8.02
8.—	Trenŭ accel.		10.25	2.09	sos. Brașovŭ . . pl.	5.08	2.45			7.43
	4.59	11 —		2 19	pl. Brașovŭ . . sos.	7.01	2.18		10.37	7.01
	5.44	12.26		3 01	Timișŭ . . .	6 —	1 42		9.57	5.57
	6.14	1 11		3 31	Predealŭ .	5 —	1.12		9.30	5.16
	12.20	8 45		9.15	sos. Bucurescĭ . . pl.		7.45		4.40	8.50

Cucerdea—Oșorheiu—Regh.-săs.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón	Stațiunea	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.58	pl. Cucerdea . . sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.39	Ludoșŭ . . .	7.03	1.58	7.43	12.32
5 07	10.27	5.26	11.11	sos. Oșorheiu . . pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.50	10.42	5.36		pl. Oșorheiu . . sos.	5.18	9.35	5.05	
7.25	12.15	7.15		sos. Regh.-săs. . . pl.	3.50	8.—	3.22	

Ghirișŭ—Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.	Stațiunea	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11.—	4.—	10.17	Ghirișŭ	5.10	10 30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.37	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică—Sibiiu—Avrigŭ—Făgărașŭ

trenŭ de persón.	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	11.34	7.10	pl. Copșa mică . sos.	9.34	6.20	12.42
3.57	1.03	9.—	Ocna . . .	8.11	5.12	10.58
4.19	1.25	9.26	sos. Sibiiu . . . pl.	7.44	4.49	10.26
4 36	1.46		pl. Sibiiu . . . sos.	7.28		8 33
6.16	3.31		Avrigŭ . . .	6.02		6.54
8.42	6.08		sos. Făgărașŭ . . pl.	3.28		4.05

Simeria (Piski)—Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	9.43	Simeria	5.25	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.01	Cerna	5.09	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	10.25	Hunedóra	4.45	9.38	2.30	7.45

Brașovŭ—Zĕrneștĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	9.10	Brașovŭ	7.36	1.44	8.31
10.28	6.36	10.30	Zĕrneștĭ	6.06	12.20	7.20

Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița

			Stațiunea		
4.—	9.10	4.20	Mureșŭ-Ludoșŭ . . .	6.46	7.21
7 07	1.01		Țagu-Budatelicŭ . . .		4.15
9.59	4.55		Bistrița		1.16

Aradŭ—Timișóra

			Stațiunea			
6.25	11.35	5.58	Aradŭ	9.14	3.44	10.55
7.32	12.52	6.46	Vinga	9.02	2.40	9.48
8.42	2.10	7.39	Timișóra	8.—	1.12	8.15

Careii-mari—Zelău

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.42	4.10	Careii-marĭ . .	9.06	7.05
10.30	9.01	Zelău	4.20	2.25

Sighișóra—Odorheiu-sèc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3.56	11.08	Sighișóra . . .	9.51	5.32
6.34	1.50	Odorheiu-sèc. .	7.20	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilorŭ suntŭ a se ceti de susŭ în josŭ, cele însemnate în drépta de osŭ în susŭ. Numerii încuadrațĭ cu linii mai negri însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașovŭ.